

jeg søgt at faae Forslaget indrettet paa at kunne bruges efter de forskjellige Forhold. Det er fuldkommen umuligt at skrive et Lovforslag om denne Sag, som passer lige godt paa alle de forskjellige Landcommuner i Landet. Mange af Landcommunerne er der ikke ganske faa Eiendomme over 12 Tdr. Hartkorn, og i mangfoldige Sogne er der slet ingen; men nu skulde man finde Noget, der kunde passe nogenlunde overalt. Den nemmeste Maade var naturligviis at nedsætte Hartkornsgrænsen til en lavere Størrelse, som ogsaa den ærede Landsstingsmand foreslog, nemlig til 8 Tdr.; men derved vilde man komme bort fra det Grundlag, som jeg har tænkt mig skulde ligge til Grund for Forslaget. Jeg har tænkt mig, at i de to Valg skulde kun deeltage de større Eiendommers Besiddere, de Mænd, som ikke egentlig gjøre Bondebruget til deres hele Livs virksomhed, som saaledes staae paa et fra Bondebruget mere adskilt Standpunkt, om jeg saa maa udtrykke mig, som i Almindelighed ere opdragte og kunne uddanne sig paa en anden Maade, som i Reglen have bedre Letlighed til at henvende deres Tanker i andre Retninger end den, hvori man i Almindelighed forudsætter, at Bønderne maae henvende deres Tanke. Det er dog kun Gaarde over 12 Tdr. Hartkorn, som man kan sige saaledes staae udenfor det almindelige Jordbrug (Børgsøe: Over 25 Tdr.). Og jeg troer paa den anden Side ganske vist, at efter de almindelige Forhold paa Landet vilde de Besiddere af Landeiendomme, som ere over 1 Td. Hartkorn, i Almindelighed henregnes til Gaardmandsclassen, og de derimod, som ere under 1 Td., vilde henregnes til Huusmandsclassen. Boelsmændene ere for Størstedelen dog at ansee som Gaardmand, naar de ere over 1 Td. Hartkorn; i saa Henseende er jo vistnok Praxis noget forskjellig paa de forskjellige Steder; dog troer jeg, at den gjennemgaaende Praxis er at ansee dem, der have over 1 Td. Hartkorn, for Gaardmand, og dem, der have under 1 Td. Hartkorn, for Huusmand.

Det er naturligviis grumme vanskeligt at finde det passende Forhold, hvori disse forskjellige Classer skulde repræsenteres i Sogneforstanderskaberne; men jeg har tilladt mig

at foreslaae disse Valg saaledes indrettede, at Gaardmændene dog beholde den talrigeste Repræsentation, ved at indstille, at de skulde have 4 Valg, medens ingen af de andre Classer faaer saamange. Derimod troede jeg ikke, at de burde have saamange Valg, at de, naar Gaade Huusmændene og de større Eiendommers Besiddere vare enige om et andet Resultat end Gaardmændene, dog skulde kunne fremtvinge deres Mening. Derfor har jeg meent, at der burde være 5 imod dem; der vil da aldrig af den ene Klasse kunne udøves Tyrannie imod de to andre. Naar to Classer ere enige, ja, saa kan den tredje Klasse vel prægraveres i enkelte Tilfælde; men det vil ialtfald under de Forhold, som virkelig bestaae, sjældent eller aldrig være Tilfældet, og naar Huusmændene undertiden, fordi de have en mindre Repræsentation end Gaardmændene, kunde af disse ankses prægraverede i nogen Retning, vilde de efter Alt, hvad der er mig bekendt, finde bestemt Medhold hos de større Jordeiendommers Besiddere. At jeg nu har foreslaaet disse større Grundeiere repræsenterede med 2, naagtet de kun ere i Bestodelse af 11 pCt. af Landets Jordeiendomme, har sin Grund deri, at der navnlig naar Embedsmændene udtræde af Communalbestyrelsen, maa være Nogen, der kan besørge Expeditionen af Forretningerne, og jeg troer, at disse Forretninger bedst kunne besørges, eller dog i Almindelighed bedst kunne ventes besørge af de større Landeiendomsbesiddere; de kunne bedre anvende deres Tid paa deilige Forretninger, og vilde i Almindelighed have en større Dannelse, naagtet det naturligviis ikke er ganske afgjort; men som oftest kan man dog forudsætte, at der i deres Klasse vil findes dem, der bedst vilde være istand til at udbære Tid og udføre Forretningerne. — Naar den ærede Indenrigsminister har meent, at man vilde kunne tilदानne et Forslag, der passende kunde ordne disse Forhold ved kun at beholde den Valgretsclasser, som er specificeret i mit Forslag til § 3 under 1. h. saaledes at alle de, der vare i Bestodelse af mindre end 1 Td. Hartkorn, bleve udelukkede fra Valgretten, saa troer jeg, at man derved vilde komme til at staae paa netop det samme Standpunkt, hvorpaa vi nu staae;